

Zamanaşımını kesmek amacıyla takdir komisyonuna sevk ve sonucunda esasen bir inceleme yapılmaması , mülkiyet hakkının ihlalidir.

Mustafa Çolak

Vergi Danışmanı

Sirküler No: 1527

Tarih: 16.01.2026

Kaynak: Anayasa Mahkemesi Birinci Bölümünün 12/6/2025 tarihli ve 2020/20773 başvuru numaralı kararı — 16.01.2026 tarihli ve 33139 sayılı Resmî Gazete

Kısa Cevap

Anayasa Mahkemesi, tarh zamanaşımının dolmasına kısa süre kala mükellefin **takdir komisyonuna sevk edilmesi** ve komisyonun, vergi müfettişinin raporundaki matrahı aynen kabul edip **esasen bir inceleme ve belirleme yapmaması** hâlinde, mükellefin bu yöndeki iddialarının derece mahkemelerince hiç karşılanmamasını **Anayasa'nın 35'inci maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlali** saymıştır. Karar oybirliğiyle verilmiş; ihlalin sonuçlarının giderilmesi için dosya **yeniden yargılama** yapılmak üzere ilgili vergi mahkemesine gönderilmiştir.

Kararın Künyesi

Bilgi	Değer
Mahkeme	Anayasa Mahkemesi Birinci Bölümü
Başvuru numarası	2020/20773
Karar tarihi	12/6/2025
Resmî Gazete	16.01.2026 tarihli ve 33139 sayılı
Başvurucu	Gizlilik talebi kabul edildiğinden kararda kısaltmayla anılmıştır
Sonuç	Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ; makul sürede yargılanma iddiasının başvuru yolları tüketilmediğinden kabul edilemez olduğuna ; yeniden yargılamaya — oybirliğiyle

Olayın Seyri

Tarih	İşlem
—	Şirketin 2007 yılına ilişkin defter ve belgelerinin, sahte olduğu ileri sürülen faturalar yönünden sınırlı incelemesine karar verilir; vergi müfettişi görevlendirilir.
20/11/2012	Tarh zamanaşımının dolmasına 41 gün kala , incelemeyi yürüten müfettiş Vergi Denetim Kuruluna yazı yazar: incelemenin zaman alacağını ve zamanaşımının yakın olduğunu belirterek Şirketin tüm vergi matrahları yönünden takdir komisyonuna sevkini ister.
—	Şirket takdir komisyonuna sevk edilir.
13/5/2013	Aynı müfettiş incelemeyi tamamlar ve vergi tekniği raporunu düzenler; raporda dönemler itibarıyla resen tarh edilecek fark KDV tutarları gösterilir ve raporun takdir komisyonuna done olması için vergi dairesince işleme konulması gerektiği belirtilir.
25/6/2013	Takdir komisyonu kararlarıyla, raporda tespit edilen tutarlar kadar KDV matrahı takdir edilir; kararlarda raporda belirtilen matrahların aynen kabul edildiği yazılıdır.
—	Vergi dairesi bu kararlara dayanarak 2007/Mart-Haziran dönemleri için vergi ziyaı cezalı KDV tarhiyatı yapar; uzlaşma sağlanamaz.
25/12/2014	Ankara 5. Vergi Mahkemesi davayı reddeder; zamanaşımı iddiasına ilişkin bir değerlendirme yapılmaz .
14/3/2019 - 25/2/2020	Danıştay Dördüncü Dairesi temyiz ve karar düzeltme taleplerini reddeder.
20/7/2020	Bireysel başvuru yapılır.

İlgili Mevzuat ve Önceki İçtihat

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun **114'üncü maddesinin birinci fıkrası** uyarınca, vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden yılın başından başlayarak **beş yıl** içinde tarh ve tebliğ edilmeyen vergiler zamanaşımına uğrar. Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre matrah takdiri için takdir komisyonuna başvurulması zamanaşımını **durdurur**.

Anayasa Mahkemesi, **15/10/2009 tarihli ve E.2006/124, K.2009/146 sayılı kararıyla** bu fıkrayı iptal etmiştir. Gerekçede, dosyaların takdir komisyonunda bekleme süresinin ve dolayısıyla durma süresinin **öngörülemez olmasının** Anayasa'ya aykırı olduğu; bu belirsizliğin, takdir komisyonuna başvurunun **sırf zamanaşımını durdurmak için keyfi olarak kullanılmasına** imkân sağladığı ve mükellefin gecikme zammı ve faiz yükünü artırdığı saptanmıştır. 6009 sayılı Kanun'la yeniden düzenlenen fıkra, işlemeyen sürenin **her hâl ve takdirde bir yıldan fazla olamayacağı** hükme bağlanmıştır.

Karar ayrıca, VUK'un **74'üncü maddesi** uyarınca takdir komisyonunun görevini yaparken **takdir sebeplerinin bulunup bulunmadığını incelemediğini**, yalnız hatalı gördüğü muamelelerde vergi dairesini yazıyla ikaz etmekle yükümlü olduğunu hatırlatmaktadır.

Mahkemenin Değerlendirmesi

- **Amaç meşrudur, ölçülülük tartışmalıdır.** Takdir komisyonuna sevk nedeniyle zamanaşımının uzatılmasının, vergi alacağının ortadan kalkmasını önleme yönündeki kamu yararı için **elverişli ve gerekli** olduğu söylenebilir; asıl mesele müdahalenin **orantılı** olup olmadığıdır.
- **Tarh zamanaşımı mükellef lehine hukuki yarar sağlar.** Beş yılın dolmasıyla devletin vergilendirme yetkisi düşer; bu, özel hukuktaki zamanaşımından farklı olarak mükellefin defi olarak ileri sürmesine gerek olmaksızın idarece **kendiliğinden gözetilir**.
- **Durma kurumunun işlevi sınırlıdır.** Zamanaşımının durması, idarenin **kendi kusurunun bulunmadığı** ve müdahale imkânı olmayan olgular nedeniyle vergilendirme işlemlerini yürütememesi hâline özgüdür.
- **Somut olayda komisyon kararı gerekçesizdir.** Cezalı tarhiyatlara dayanak gösterilen takdir komisyonu kararlarında, müfettiş raporu dışında **vergi matrahının nasıl bulunduğu dair somut hiçbir bilgi yer almamaktadır**.
- **Derece mahkemeleri esaslı iddiayı karşılamamıştır.** Başvurucu dava boyunca sevk kanunun amacı dışında yapıldığını ve komisyonca gerçekte bir inceleme yapılmadığını ileri sürmüştü; vergi mahkemesi ve Danıştay dairesi bu iddialar hakkında **hiçbir değerlendirme yapmamıştır**.
- **Sonuç.** Sonuca etkili iddiaların **ilgili ve yeterli gerekçeyle** karşılanmaması ve başvurucuya aşırı külfet yüklenmesi nedeniyle, Anayasa'nın 35'inci maddesinin öngördüğü pozitif

yükümlülükler yerine getirilmemiştir.

Uygulamaya Yansıması

- **Zamanaşımı itirazı esasa ilişkin bir iddiadır.** Takdir komisyonuna sevk in amacı dışında yapıldığı iddiası, davanın sonucuna etkili olduğundan derece mahkemelerince **gerekçeli biçimde karşılanmalıdır**; karşılanmaması başlı başına ihlal nedenidir.
- **Komisyon kararının gerekçesi önemlidir.** Matrahın nasıl bulunduğunu göstermeyen, yalnız rapora atıf yapan takdir kararları karara göre sorunludur.
- **Dava dilekçesinde iddia açıkça kurulmalıdır.** Sevk tarihinin zamanaşımına yakınlığı, sevk yazısının içeriği ve komisyonun karar tarihleri somut olarak ortaya konmalıdır.
- **Giderim yolu yeniden yargılamadır.** Mahkeme tazminat talebini reddetmiş; ihlalin giderimi için yeniden yargılamayı yeterli görmüştür.

Sık Sorulan Sorular

Takdir komisyonuna sevk her hâlde ihlal midir?

Hayır. Mahkeme sevk müessesesini değil, somut olayda sevk in zamanaşımına çok yakın yapılması, komisyonun rapordaki matrahı aynen kabul etmesi ve derece mahkemelerinin bu iddiayı hiç karşılamaması bütününe değerlendirmiştir.

Zamanaşımının durması ne kadar sürebilir?

6009 sayılı Kanun’la değiştirilen VUK 114’üncü maddesine göre işlemeyen süre **her hâl ve takdirde bir yıldan fazla olamaz.**

Karar kimin lehine sonuç doğurdu?

Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiş, dosya yeniden yargılama yapılmak üzere Ankara 5. Vergi Mahkemesine gönderilmiştir. Tazminat talebi reddedilmiştir.

Makul sürede yargılanma iddiası neden incelenmedi?

Mahkeme, 6384 sayılı Kanun’un geçici 2’nci maddesi kapsamında **Tazminat Komisyonuna başvuru yolu tüketilmeden** yapılan bu iddiayı, bireysel başvurunun ikincil niteliği gereği kabul edilemez bulmuştur.

Takdir komisyonu takdir sebeplerini inceler mi?

VUK’un 74’üncü maddesine göre incelemeyen; yalnız hatalı gördüğü muamelelerde ilgili vergi dairesini yazıyla ikaz etmekle yükümlüdür.

Benzer durumdaki dosyalar ne yapmalı?

Derdest davalarda zamanaşımı ve sevkini amacı iddiasının açıkça ileri sürülmesi, takdir komisyonu kararlarının gerekçesizliğinin somut olarak gösterilmesi önem taşır. Kesinleşmiş dosyalarda bireysel başvuru süresi ve şartları ayrıca değerlendirilmelidir.

Resmî Kaynaklar

- Anayasa Mahkemesinin 12/6/2025 tarihli ve 2020/20773 başvuru numaralı kararı — 16.01.2026 tarihli ve 33139 sayılı Resmî Gazete
- Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası — B. No: 2020/20773
- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (74 ve 114'üncü maddeler)

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın. prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/	Bordro Outsource Operasyon bizde, ekran ve veri sizde. prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/	Ar-Ge, Teknopark, TEKMER Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri. prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/
---	---	---

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez. prozon.net/hesap-makineleri/	Analiz Merkezi Teknopark ve teşvik analizleri. analiz.prozon.net	Yıllık Parametreler SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl. prozon.net/yillik-parametreler/
--	---	---

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi Beyan ve ödeme günleri tek takvimde. prozon.net/mevzuat-takvimi/	Mevzuat Sirkülerleri Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni. prozon.net/sirkuler/#bulten
---	---

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/zamanasimini-kesmek-amaciyla-takdir-komisyonuna-sevk-ve-sonucunda-esasen-bir-inceleme-yapilmamasi-mulkiyet-hakkinin-ihlalidir/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 01:02 tarihinde üretilmiştir.

Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net